

פרשת השבוע על-פי ה"פרי צדיק"

פרשת תצוה

כ"ו בתמוז ה'תשנ"א

ב' / 9

[ב] ואתה תצוה את בני ישראל. כבעל הטורים כתב דלא הזכיר משה בפרשת תצוה משום שאמר מחני נא מספרך וגוי וקללת חכם אפילו על תנאי בא ונתקיים בזה הפרשה עיין שם, ויש להבין למה נתקיים דייקא בזה הפרשה.

ויש לומר בזה כי ענין פרשה זו מדבר מקדושת כהונה שמתחיל מענין הנרות ואיתא (תנחומא פרשה זו ב') שהיה נפשו של אהרן עגומה שלא היה לו חלק בקרבנות הנשיאים ואמר לו הקב"ה שאתה לעצמך תעשה חנוכה באוהל מועד וגוי יערוך אותו אהרן ובניו וגוי ולכאורה מה ייחד הדלקת הנרות לאהרן יותר משאר הקרבנות שהיה ההקדשה על ידי אהרן וכן קרבנות הנשיאים היה הוא המקריב וכן הנרות השמן היה משל צבור ורק בההדלקה זכה אהרן. אמנם הדלקת הנרות במקדש ירמז על הופעת אור תורה מאור הגנוז בנפשות ישראל בתורה שבעל פה וזה הכח ניתן לאהרן להופיע ולהאיר בלב ישראל אור תורה שבעל פה על ידי הדלקת הנרות וזה שאמר (אבות א', י"ב) הוי מתלמידיו של אהרן וכו' אוהב את הבריות ומקרבן לתורה (ונתבאר חנוכה מאמר א' ושאר מקומות). ויש לומר בזה הטעם שנאמר בסוף פרשה זו ועשית מזבח מקטר קטורת שאין לו לכאורה שייכות בפרשה זו המדברת מענין בגדי כהונה. והיה ראוי לכותבו בפרשת תרומה בין כלי המשכן וכמו שעמד על זה הרמב"ן ז"ל. אמנם לדברינו יובן שזהו בעצם בחינת אהרן הכהן לקרב הרחוקים להקדושה והוא ענין הקטורת שמעריבין בה החלבנה שריחה רע ועל ידה נשלם מצות סממני הקטורת וכמו שאמר (כריתות א':) כל תענית שאין בה ממושעי ישראל אינה תענית שהרי חלבנה וכו' שדייקא על ידם יש עילוי יותר כשנתקרב מן הריחוק וכדאיתא ב"ב"ק בפרשה זו (קפ"ד.) דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא וכו' ולית טוב אלא ההוא דנפיק מגו בישא וכד עאל בר נש באורח בישא ושביק ליה כדין אסתלק קודשא בריך הוא ביקריה. ויש לו שייכות לפרשה זו מפני שזהו עצם בחינת אהרן הכהן לקרב הרחוקים כנ"ל וכל עניניו נזכר בפרשה זו.

ובתנחומא (שם) ואתה תצוה זה שאמר הכתוב (שיר השירים ז', ו') ראשך עליך ככרמל וגוי הרש שבישראל שקול כאלהו וכו' ודלת ראשך כארגמן הדל שבישראל שקול כדניאל דכתיב ביה (דניאל ה', כ"ט) והלבישו לדניאל ארגונא וכו' מלך אסור ברהטים אמר לו הקב"ה למשה מלך עשיתך מה מלך וכו' כנ"ל. ויש לומר סמיכת דרוש זה בפרשה זו על פי דברינו שזה בחינת אהרן הכהן אוהב את הבריות ומקרבן לתורה לקרב רחוקים טבא מגו בישא וזהו שהרש שבישראל כאלהו שעלה לראש הכרמל וכתוב שם (מלכים א' י"ח, מ"ב) וישם פניו בין ברכיו ואמר ז"ל (שיר השירים רבה ו', י"ב) אמר לפני הקב"ה אין לנו זכות הבט לברית והיינו שאף אם הם רשים במעשיהם כיון שהם מזרע ישראל הם בכלל ועמך כולם צדיקים וזה פעל על ידי התפילה. ודלת ראשך היינו הדלים שברשים ואין עני אלא בדעה (נדרים מ"א.) מכל מקום שקול כדניאל שמתקרב להקדושה על ידי חכמת תורה וזהו כדניאל על דרך שנאמר (יהזקאל כ"ח, ג') הנה חכם אתה מדניאל. ובמדרש (שיר השירים רבה שם) ודלת ראשך כארגמן הדלים והרשים שבישראל חביבין עלי כדוד שנאמר (זכריה י"ב, ח') והיה הנכשל בהם ביום ההוא כדוד היינו שכל הדלות ומכשולים שבאים לפני פרטי נפשות ישראל יש להם תקוה להתעלות על ידי זה ביתר שאת כדוד שאמר (עבודה זרה ד':) לא היה דוד ראוי לאותו מעשה וכו' אלא שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד וכו' וכן נאמר (תהלים נ"א, ט"ו) אלמדה פושעים דרכיך ובא מזה עוד התגלות כבוד שמים וכמו כן נוכל לדרוש ראשך עליך ככרמל הרשים שבישראל כאלהו בהר הכרמל שהקריב באיסור שחוטי חוץ והיה נראה למכשול גדול כנרמז בפסוק גוי וקהל גוים שעתידין להקריב באיסור הבמות כקהל גוים ומזה דייקא בא הקידוש שם שמים ברבים שאמר ה' הוא האלהים. וכן מלך אסור ברהטים שנדרש (שיר השירים רבה שם) על משה שנגזר עליו שלא יכנס לארץ ישראל וכו' יש לומר על דרך זה שנקבר בחוץ לארץ כדי להעלות עמו כל דור המדבר דאיתא מאן דאמר (סנהדרין ק"ח.) על פי פשוט שאין להם חלק לעולם הבא ועם כל זה יתעלו בזכותו של משה (דברים רבה ב', ט').

ויש לפרש גם כן על דרך זה מה שדרשו דלת ראשך כארגמן כדניאל. שדניאל דייקא על ידי תכלית הירידה נתעלה לקדושה יתירה כאשר הביט בעיניו איך שבא לתכלית הירידה שנלקח להיכל מלך בבל ללמדו ספר ולשון כשדים שיוכל להיות סיבה קרובה שיטמע חס ושלום ביניהם. ולכן שם על לבו אשר לא יתגאל בפת בג המלך וביין משתיו והיינו שהנהיג פרישות יתירה בעצמו גם בדבר המותר כדי להתרחק מהם בתכלית הריחוק והיינו גזירת פתן ויינן ושמן משום חתנות שדניאל גזר (עבודה זרה ל"ו). ויש לכוון זה במה שאמר (מגילה י"ג:) ליכא דידע לישנא בישא כהמן שכבר אמרנו שאין המכוון על מה שהלשין וביזה את ישראל לפני אחשוורוש רק המכוון מה שקטרג על ישראל לפני ה' יתברך ואמר דתי המלך אינם עושים ובכל מקום שנאמר במגילה המלך סתם במלך מלכי המלכים הכתוב מדבר (זוהר ח"ג ק"ט ריש ע"א) ויש לומר שהקטרוג של המן היה על גזירת פתן ויינן ובנותיהם שגדר דניאל את עצמו בזה והמן הרגיש שלא פשטה הגזירה כדאיתא (עבודה זרה שם) דניאל גזר ולא קיבל וכו' ועל זה אמר ודתייהם שונות מכל עם דלא אכלי מינן ולא נפבי מינן כמו שאמר (מגילה שם) והיינו גזירת ירחוק מפתן ושמן ויינן ובנותיהם ואת דתי המלך אינם עושים כי המן שפט בזה שאין בזה חשש איסור מדת ומצות מלך מלכי המלכים הקב"ה כי גם איסור בנותיהם לאו דאורייתא כמו שאמר בגמרא (עבודה זרה שם). ואמר שהם עושים זאת רק מצד גיאנות לבם. ובאמת לא פעל קטרוג שלו כלום כי היה גלוי לפניו יתברך שכל הרחקות אלו המה לתכלית פרישות וקדושה יתירה. וכאשר היה באמת שנתפשטה הקדושה הזו אחר כך בשמונה עשר דבר בכל כלל ישראל. ודייקא על ידי הריחוק והירידה שבא לפני דניאל לטמעו חס ושלום על ידי זה באו כלל ישראל להקדושה ופרישות יתירה. וזה שאמר הדל שבישראל כדניאל. וכמו שנאמר (ישעיה כ"ו, י"ג) ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור וגוי והשתחוו לה' וגוי שגם בעשרת השבטים שנטמעו בין העכו"ם יועיל והשתחוו וגוי וענין השתחוויה מורה על תכלית הביטול להקדושה ודייקא על ידי סיבת הריחוק יתעלו להקדושה ביתר שאת כנ"ל:

